

Ο Ν Ε Ι Ρ Ο Ν

Ἐπόθουν, ὦ ! θερμότατα· ἐπόθουν μετὰ λύσεως
νὰ ζῶ ἀγνώριστος, μακρὰν κατωκημένων τόπων
ἀγκρία νὰ περικυκλῇ τὴν ἔρημόν μου φύσις,
καὶ μηδὲ ἴχνος τόμμα μου νὰ βλέπη τῶν ἀνθρώπων.

Ἐνίστε, ὕπνος γλυκὺς ὁσάκις μὲ κατέχει
ὁ πόθος οὗτος ὁ βαθὺς ἐξαίφνης πραγματοποιῆται,
κ' ἐλεύθερον τὸ πνεῦμά μου εἰς τὰς ἐρήμους τρέχει,
καὶ μαγικὸν πανόραμα ἐμπρὸς μου ἐξαπλοῦται.

Ἐπάνω βράχου ὑψηλοῦ, γιγαντιαίου, γαύρου
μορφάζοντος ἀπὸ μακρὰν δεινῶς καὶ ἀπροσίτου
λείψανα βλέπω ἐν νυκτὶ φρουρίου καταμαύρου,
ὡς πελωρίαν βλάστησιν τῶν ὄγκων τοῦ γρανίτου.

Εἶναι τὸ ὕψος του δεινόν, ὡς πελωρίου στύλου,
καὶ κερανοῦχος νεφελῶν σωρὸς τὸ ἐπιστέφει·
ὅμοια δὲ πρὸς αἰχμηροὺς ὀδόντας κροκοδείλου
ἐμπήγνυτ' αἱ ἐπάλλξεις του εἰς τοῦρανοῦ τὰ νέφη.

Ἀκούω τὸν Ὠκεανὸν ἀγρίως νὰ μυκᾶται
καὶ πρὸς τὸ βάθρον τὸ τραχὺ νὰ πυγμαχῇ τοῦ βράχου,
ὡς γίγας, ὅστις, πληγωθεὶς, νὰ ὀρθωθῇ πειρατῆται
ὑπὸ τὸ βλέμμα τὸ ψυχρὸν τοῦ νικητοῦ πυγμαχοῦ.

Ἐνίστε τις ἀστραπὴ τὸ μαῦρον χάος σχίζει
καὶ χάνεται καλπάζουσα ἐπάνω τῶν κυμάτων,
ἐνῶ ὁ δοίμων καγχασμὸν φρικττὸν ἐκοφενδονίζει,
βροντῆν μυριοκέρανον ἐκ ζοφερῶν ἐγκάτων.

Καὶ ἐφορᾷ ἀείποτε ἀκλόνητος ὁ βράχος
ἐνῶ σουρίζει ὁ βορρᾶς ἐπὶ τὴν κορυφὴν του
κ' ἐνῶ ὁ κόραξ τῆς νυκτὸς διέρχεται μὲ τάχος
εἰς ἡμερώτερα ζητῶν ἐδάφη τὴν τροφὴν του.

Χαῖρε, πιστὴ τῶν πόθων μου εἰκὼν καὶ τῆς καρδίας !
Ἄν νὰ δηλώσῃ ἡδύνατο τὸ αἶσθημα ἢ ὕλη,
ἐὰν δὲν ἦσο ὄνειρον ἀπλοῦν τῆς φαντασίας,
γονυπετῆς μὲ ἀπληστα θὰ σ' ἠσπαζόμεν χεῖλη.

Ἐκεῖ, ἐντὸς τῶν κόλπων σου αὐτῶν τῶν αἰωνίων,
πατῶν εἰς τὸν Ὠκεανόν, τὰ νέφη ἔχων στέμμα,
μόνον ἐκεῖ εὐδαίμονα θὰ διηρχόμεν βίον
διασταυρῶν γαλήνιον πρὸς τὰς θυέλλας βλέμμα.

Τὸ λέγω καὶ τὸ στήθος μου σπαράσσεται μὲ πόνον,
διότι δὲν εἶναι ψευδῆς ὁ λόγος μου καὶ νόθος·
δὲν ψάλλω πᾶν ὅ,τι ποθῶ διὰ νὰ ψάλω μόνον·
εἶναι τὸ ἄσμά μου αὐτὸ ὁ γνήσιός μου πόθος.

Ἐπάνω τὸ ἐπάλλξων, ἐπὶ αἰχμῆς τοῦ λίθου,
ἦν ἀπορεῖς πῶς ὁ βιρρᾶς δὲν ἔφαγεν ἀκόμη,
ἴσταται ὄρθιος, ὡς ὄν καταχθονίου μύθου
ὅπερ κρατεῖ ὑπερφυῆς ὑπὲρ τὸ χάος ῥώμη.

Ὡς λίθου στήθος τὸν βορρᾶν τὸ στήθος μου διχάζει,
κόμη μακρὰ ὀπίσω μου κυμαίνεται ἄλλοκότως·
κί' ἐνῶ ὁ ἄνεμος λυσοῦν τὰ πάντα συναρπάζει
μόνον τὸ βλέμμα μου τρυπᾷ ἀκλόνητον τὸ σκότος.

ὦ ! τότε ἐνθουσιασμοῦ τὸ πνεῦμά μου πληροῦται
τῆς αἰθερίας λύρας μου ἦν σφίγγω εἰς τὴν χεῖρα,

δονῶ ἐξάλλως τὰς χορδὰς κ' ἐξαίφνης συννεοῦται
εἰς ἄρμονίαν ἄρρητον ὁ κεραυνὸς κ' ἡ λύρα.

« Ὁ ζόφος σου δὲν εἶναι μαῦρος ὅλως
» οὐδ' ἐπαρκῶς βρυχᾶται πού ὁ θόλος,
» οὐρανέ.

» Ἐὰν νὰ ἴδης θέλης μαῦρον χρῶμα
» εἰς τὴν ψυχὴν μου βύθισον τὸ ὄμμα.

» Ταχὺς, ταχὺς, ταχύτερος ἀκόμα,
» δὲν ἔχεις τόσο ἀγριὸν τὸ χρῶμα
» κεραυνέ.

» Ἄχ! ἂν ὁ νοῦς μου ἦτο δύναμις σου,
» θὰ ἔκανε τὸν κόσμον ἢ ὀρμή σου !

» Τῆς ἀστραπῆς ὦ φέγγος τῆς παλμώδους,
» ὡς βλέμμα ἐκ ψυχῆς τρικυμώδους,
» σκοτεινῆς,
» μὲ θέλγεις, κἂν μικρὸν μ' ἀνακουφίζεις,
» ὡς οὕτω σμερδαλέον σελαγίζεις.

» Ἄλλ' ἔχω ἐγὼ βλέμμα πολλῶ μαλλον
» φλογῶδες, φλογεράς μυρίας βᾶλλον
» ἔρριννυς,
» πρὸ τοῦ ὁποῖου μόλις θὰ ἐφαίνου
» σπινθῆρ ἀπλοῦς πρὸ κόσμου καιομένου.

» ὦ θάλασσα ἀγρία, μαινομένη
» ἥτις λυσοῦσα, ἥτις βρυχωμένη
» στοναχεῖς·
» ὦ δύναμις μεγάλη, πλὴν δεσμία
» ὡς φλογερά, ἀλλ' ἔρημος καρδιά,

» Οὐδὲν ἐκ τῶν σπηλαίων τῶν ἐγγύς σου
» σοὶ διδ' ἡχὴν ἀξίαν τῆς φρικτῆς σου
» ἰαχῆς.

» Ζητεῖ βαθὺ ὁ βύθιός σου στόνος,
» ἀπόθμενον ὁ ἀπειρός σου πόνος

» βάραθρον χαῖνον ἵνα διανοίξῃ
» θερμάς ἀγκάλας καὶ τὸν περιπτύξῃ
» μητρικῶς.

» Τὸ ἄντρον τοῦτο, θάλασσ' ἀδελφῆ μου,
» σοὶ τὸ προσφέρω· εἶναι ἡ ψυχὴ μου.

» Κ' ἰδοὺ· κἂν σὺ παρήγορον θὰ ἔχῃς
» ἐν ἀπὸ τοῦδε στήθος νὰ προστρέχῃς
» διαρκῶς.
» τὸ δάκρυ πλὴν ἐμοῦ τίς θὰ σπογγίσῃ;
» τὴν ἀλγηδόνα τίς θ' ἀποκοιμίσῃ;

» Δὲν ἔχ', Ὠκεανέ μου, ψυχὴν ζῶσαν
» νοοῦσάν με, ἐνθέρμως ἀγαπῶσαν,
» τρυφεράν.

» Τὸν κόσμον περιπτύσσει ἡ ψυχὴ μου,
» καὶ ὅμως ζῆ αὐτὴ ἐντὸς ἐρήμου.

» ὦ ! σὺ, κἂν δι' ἀπλὴν εὐγνώμοσύνην
» βαυκάλισσον τὸ ἄλγος μου εἰς κλίνην
» παγεράν·

» καὶ τότε ὅταν πλήττῃ τὸν ἄερα
» θὰ ἦναι ἡ βοή σου γλυκυτέρα. . . . »

Θραύετ' ἡ λύρα γοερὰν φωνὴν ἀναδιδούσα,
ὡς βρέφος δὲ μετὰ μακρὸν καὶ πυρετώδη θρήνον
ὑπνώσαν, μήτηρ συμπαθὴς ἢ καταγιγίς λαβούσα,
εἰς τὸ κενὸν δι' ἀγκαλῶν μὲ φέρει ἀερίνων.

Καὶ πίπτω ὄλος ἔκοτασις καὶ πίπτων μόλις θίγω
τὸ ἀφρισμένον μνημῆμά μου, ὁπότε αἰφνιδίως
τὸ πᾶν ἐξαφανίζεται τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνοίγω,
καὶ ῥέει πάλιν ἔρημος ὁ ἀχαρὶς μου βίος.

Σύρος 1875.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΦΡΑΓΚΙΑΣ

Η ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΓΑΠΗ

Γ. Δ

Ἔνας μικρὸς τραγουδιστὴς ὅσ' τῆ ξενητεῖα ριμμένος
μονάχος παραδέρνει
κι' ὄλο πονεῖ, κι' ὄλ' ἀγαπᾶ, κι' ὄλ' εἶν' ἀπελπισμένος
κι' ὄλο τῆ πρώτη ἀγάπῃ του ὅσ' τὸ νοῦ του ξαναφέρνει.

Κ' ἐνῶ μονάχος του γυρνᾷ ἀπὸ μιά ἄκρῃ σ' ἄλλῃ
καὶ κείνη συλλογᾶται
κερνοῦν, ἀστράπτουν γύρω του τόσ' ὁμορφιαὶς καὶ κάλλῃ
καὶ τόνε κάνουν πειὸ πολὺ ἐκείνην νὰ θυμᾶται.

Κι' ὅτε περάσῃ καὶ σταθῇ καθέναν ρωταίει
μὴν ἄκουσε μὴν ξέρει
μιά μαυρομάτα ὁμορφῆ ὁποῦ τὸν ἀγαπάει
κι' ὅπ' ὄλο τόνε καρτερεῖ νὰ πάῃ τὸ καλοκαῖρι.

Ἄλλὰ ρωτώντας ἤθελα ὅσ' τὸ δρόμο ποῦ διαβαίνει
μιά μέρ' ἀπελπισμένος,
βλέπει μιά κόρη λιγερὴ ποῦ τόνε ξετρελαίνει
κι' ἀφίνει τὰ ῥωτέματα καὶ γέρνει μαγεμμένος.

Καὶ τραγουδῶντας ὕστερα τὸ πόνου του μὲ πόνου
γιὰ κείνη ἀρχινάει,
—Ἐσένα κόρη μ' ἀγαπῶ καὶ σὲ λατρεύω μόνο
κι' ὅτ' ἀγαπάει δευτέρῃ τῆ πρώτη ἀλησμοναίει.

ΝΙΚΟΛ. ΣΤΑΜΑΤΕΛΟΣ

ΗΡΩ ΚΑΙ ΛΕΑΝΔΡΟΣ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

Ἡ σκηνὴ παριστᾷ τὸν πορθμὸν. Τὸ μέσον τοῦ θεάτρου κατέχεται ὑπὸ βράχων
ὑπερκείμενων τῆς θαλάσσης. Ἀριστερᾷ τοῦ θεατοῦ ἀγκυλιὰ τῆς Ἀφροδίτης, ἐμπροσθεν
τοῦ ὁποίου εἰς ἀπόστασιν τινα ὑψοῦται βωμὸς κεκαλυμμένος ὑπὸ ἀναθημάτων καὶ
ἀνθῶν. Ἀπαιτέρω διακρίνεται πύργος. Δεξιᾷ δὲ μέσου τῶν βράχων τὸ ἕδαφος κλί-
νει πρὸς τὴν παραλίαν, καὶ χάνεται ἐντὸς τοῦ παρασκηνίου.

ΗΡΩ, ΑΜΥΛΛΑ

ΗΡΩ

Ἡ ὥρα ἐγγίζει, Ἀμυλλὰ· ἐλθέ, ὑπάγωμεν νὰ τὸν ἀνα-
μείνωμεν.

Στρέφεται πρὸς τὴν θάλασσαν.

Χαίρετε, κύματα τῆς Ἀβύδου, ὦ τοῦ Λεάνδρου μου
διαπορθμεῖς.

Δὸς μοι τὴν πέτραν ταύτην· θέλω νὰ τοποθετήσω μὲ
τὰς ἰδίας μου χεῖρας τὸν λύχνον τοῦτον, ὅστις θὰ ὀδηγήῃ
τὰ ἀβέβαια βλέμματά του, τὸ γλυκὺ σύμβολον, τὸ ὁποῖον
λέγει εἰς αὐτὸν ὅτι ἀγρυπνεῖ ἢ ἀγαπητὴ του.

ΑΜΥΛΛΑ

Πρὶν ἢ ὠχρίασῃ ἡ ἡμέρα; πρὶν ἢ τὸ πᾶν κοιμηθῇ;
Προλαμβάνομεν τὴν στιγμὴν.

ΗΡΩ

Ὅχι· ἰδέ, τὰ κύματα πορφυροῦνται· σημεῖον, ὅτι ὁ
ἥλιος θνήσκει, καὶ ἡ νύξ καθίπταται ἢ μελανόπτερος.

Λαμβάνει τὸν πυρσὸν ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Ἀμύλλης καὶ ἀνάπτει τὸν φάρον,

ΑΜΥΛΛΑ μειδιῶσα.

Δὲν σοὶ φαίνεται οὕτω, ὅτι, ὅταν λάμπῃ ὁ λύχνος, ἡ
νύξ ἔρχεται ταχύτερα καὶ ὁ Λεάνδρος μετ' αὐτῆς;

ΗΡΩ

Μὴ γελᾷς διὰ τοῦτο· ὁ λύχνος οὗτος, εἶναι ὁ τοῦ ἔρω-
τος, εἶναι ἱερός!.. Ἰδέ, ἡ ἡμέρα ὠχριαῖ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ὁ
Λεάνδρος ἤδη ἀκολουθεῖ τὴν συνήθη πορείαν του. Βλέπει
ἀστράπτων ἐδῶ τὸ τριφίλητον ἄστρον, καὶ κολυμβᾷ ἀνυ-
πομόνως, μὲ ὀφθαλμὸν προσηλωμένον εἰς τὰς ἀκτὰς
ταύτας.

ΑΜΥΛΛΑ

Ὅποιος κίνδυνος!

ΗΡΩ

Ἄλλ' οἱ θεοὶ τὸν προστατεύουσιν· καὶ σὺ, ὦ χρυσόκο-
μος Ἀναδυομένη μειδιάς πρὸς αὐτὸν εὐμενής! Ἡ θάλασσα
δὲ αὐτῆ· ἡ ἀγαπητὴ τὸν καθοδηγεῖ εἰς τὰς ἀγκάλας μου.
Ἦ Ἀμυλλὰ, ποῖα ἠδονή, νὰ τὸν ἐπανίδω, νὰ τῷ διηγού-
μαι, καθημένη πλησίον του, τὴν ἀνίαν, ἣτις μὲ κυριεύει
κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας ἐν τῇ ἀπουσίᾳ του, νὰ τὸν
ἀκούω, κρεμαμένη ἀπὸ τὰ μελιχρὰ του χεῖλη, νὰ ἀναγι-
νώσκω εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς του, ἄφωτος, καὶ ὑπ' αἰδοῦς
καὶ ἔρωτος ἐρυθριῶσα!.. Ἄλλὰ σὺ, σὺ δὲν ἀγαπᾷς!
Ὅποια δὲ φρίκη σὲ κατέλαβεν, ὅταν ὁ ἔρωτος ὁ παντοδύ-
ναμος ἐδέσποσε τῆς καρδίας μου!

ΑΜΥΛΛΑ

Ὅντως ἔφριξα, διότι ὁ ἔρωτος ἀνέφλεξε τὴν καρδίαν
ἱερείας, ἣτις ἦτο ὁ ζῶν βωμὸς τῆς θεᾶς τῆς, ὁ βωμὸς
τῆς ἀγνῆς Ἀφροδίτης! καὶ φοβοῦμαι τὴν ὀργὴν αὐτῆς.

ΗΡΩ ζωηρῶς.

Τί λέγεις; ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῆς χειρὸς δὲν ἔλαβα τὸν
σύζυγόν μου; Εἶμεθα τότε ἐν τῷ ναῷ, ὦ ἀθάνατος Ἀφρο-
δίτη! Ἐπορεύθην ἐκεῖ διὰ νὰ ἐορτάσω τὴν δημοτελεῖ πα-
νήγυριν, τὸ γνωρίζεις· ἡ καρδία μου ἐτι, ἀποσπασμένη
τῶν ἀνθρωπίνων, ἦτο πλήρης τῆς σῆς λατρείας καὶ τῶν
ἀγίων μυστηρίων.

ΑΜΥΛΛΑ

Ἦ θέαμα μεγαλοπρεπές! Τὰ ἄσματα, αἱ θυσίαι, αἱ
δαφιλεῖς ἀπαρχαὶ τῶν καρπῶν καὶ τοῦ θέρους! Ἐκαστος
προσέφερε τὰς εὐχὰς του· παρθένοι, νεανίαι, ἄνδρες, παι-
δία, γέροντες... πανταχοῦ ἀνέτελλε καπνὸς εὐώδους
θυμιάματος! Τὰ πλήθη ἐπιρρέοντα ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, τῆς
Κορίνθου, τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἀβύδου, συνωστίζοντο
εἰς τὸν περίβολον τοῦ ναοῦ.

ΗΡΩ

Ὁ Λεάνδρος ἦλθεν ἐκεῖ, ἀστράπτων ὑπὸ τοῦ κάλλους,
τῆς αἰδοῦς καὶ τῆς χάριτος! τὰς ἀνθηρὰς του παρεῖας
ὑπεχρυσού ὁ ἴουλος. Βλέπουσα δ' αὐτὸν ἐξέχοντα ἐντὸς
τοῦ πλήθους, ἐνόμισα, ὦ θεᾶ, ὅτι ἀναγνωρίζω τὸν υἱόν σου!